

Ekspordi BINGO

Globaalne majandus on reaalsus. Inimesed ja firmad ostavad kaupu, teenuseid, tooteid, mis on toodetud teistes maades. Ettevõtted üle maailma müüvad ja ostavad ressursse ja kaupu, et teenida tulu. Oluline on aru saada ettevõtete, riikide ja meie kõigi üleilmsest majanduslikust sõltuvusest ja kaubanduslikest seostest.

Tähtsad mõisted teema käsitlemisel:

Nappus	Ekspord	Import
Loodusressursid	Inimressursid	Kapital
Kaubad	Teenused	Majandusgeograafiline asend
Ressursside paigutus	Taastumatud ressursid	Keskkonnaprobleemid

Eesmärgid:

- Mõista, et ressursid paiknevad maailmas väga laialdaselt ja ebaühtlaselt
- Eristada riike, mis ekspordivad kindlaid kaupu, teenuseid ja tootmisressursse.
- Määrata tarbekaupu ja tootmisressursse ekspordivaid riike
- Selgitada ressursside nappuse probleemi.
- Arutleda valikute üle, mis seisavad ettevõtete ja riikide, ostjate ja müüjate ees kui taastumatud ressursid ammenduvad.

Tunnitegevus keskendub riikidevahelisele kaubandusele. Tuleb määrata kindlaks riike, kus mida toodetakse, müüakse. Milliseid valikuid teevad ostjad ja otsuseid müüjad praegu ja tulevikus.

Mängu käik

1. Iga õpilane saab ekspordikaardikese, kuhu on märgitud toode või ressurss, mida tema riigis hangitakse või toodetakse. Seda lehekest ei vahetata mängu käigus.
2. Kaardi omanik määrab kõigepealt oma kaardil oleva pealinna nime järgi kindlaks, millise riigi ettevõtet ta esindab. Selleks saab ta seinakaardilt või atlasest leida oma riigi. Seda infot teistele ei jagata.
3. Iga mängija saab bingolehe, mis tuleb ära täita. Võidab see, kes esimesena lehe täidab.
4. Selleks tuleb mängijail alustada kauplemist info saamiseks. Klassis ringi liikudes ja teistelt küsides, millist kaupa nad müüvad ja mis linnas, samas enda infot vastutasuks andes on võimalik välja selgitada riikide pealinnad. Riigi nime kohta infot ei vahetata.
5. Atlase või seinakaardi järgi saab igaüks määrata ka teiste ressursside ja kaupade tootjate päritolumaad.

Järeldused ja kokkuvõte:

- Osa kaupu võivad olla ka ressursid.
- Globaalses majanduses hangivad ettevõtted ressursse sealt, kus neid leidub ja kaupu sealt, kus nende tootmine on otstarbekam.
- Taastuvaid ressursse saab kaua kasutada, kui teha seda kokkuhoidlikult ja aidates kaasa nende uuenemisele.
- Taastumatuid ressursse on peaaegu võimatu asendada ning nende varud tulevikus lõpevad. Seetõttu tuleb neid kasutada väga säästlikult ja otstarbekalt. Nii ostjad kui müüjad peavad tegema säästvaid ja keskkonnasõbralikke valikuid.
- Vabatahtlik vahetus leiab aset siis kui ostja ja müüja mõlemad saavad aru, et nad sellest vahetusest võidavad.

Võimalikud teemaarendused:

- Jagada õpilased gruppidesse ja iga grupp iseloomustab üht ressursi või toodet bingolehelt, kasutades atlant, kaarte, teatmeteoseid jne. (kus leidub, kasvab, milleks kasutatakse, mida tema tootmiseks vajatakse, kes müüvad, toodete väärtus ja hind jne)
- Bingolehe kaupade rühmitamine tooraineteks ja toodeteks. Arutleda, kuidas ja milleks neid kasutatakse, kuhu neid tooteid müüakse, kus neid ostetakse ja miks.
- Arutleda, millist mõju avaldab toorainete ja neist tehtavate esemete tootmine keskkonnale, mis saab toodetest pärast tarbimist, kuidas tekkivaid jäätmeid kahjutuks teha, ümber töötada või ladustada. Jäätmeprobleemid tooraineid või tooteid eksportivates ja importivates maades.

Õpetaja saab ise muuta Bingo sisu, teemat, vahetada riike, näiteks teha mäng Euroopa kaubanduse kohta või asendada riigid tuntud firmadega ning otsida nende päritolumaid jne

EKSPORDI KAARDID

KULD Pretoria	NAFTA Ar -Riyad	KAUTŠUK Kuala Lumpur
VASK Santiago	BOKSIIT Paramaribo	PUIT Ottawa
FOSFAADID Rabat	ALUMIINIUM Kingston	URAANIMAAK Niamey
DZUUT Dhaka	AUTOD Tokyo	PUUVILJAD Madrid
SUHKUR Manila	KAKAO Accra	KOHV Bogota
PUUVILL Mexico City	RIIDEESEMED Soul	TEE Colombo
TINA La Paz	RIIS Bangkok	MASINAD Stockholm
KALA Reykjavik	KOOKOS Apia	BRILJANDID Jerusalemm
KELLAD Bern	PABER Helsinki	MOERÕIVAD Pariis
LIHA Wellington	MAAGAAS Alziir	BANAANID Tegucigalpa

EKSPORDI BINGO

Nimi.....

KULD Pealinn Riik	NAFTA Pealinn Riik	KAUTŠUK Pealinn Riik	VASK Pealinn Riik	BOKSIIT Pealinn Riik
PUIT Pealinn Riik	FOSFAADID Pealinn Riik	ALUMIINIUM Pealinn Riik	URAANIMAAK Pealinn Riik	DZUUT Pealinn Riik
AUTOD Pealinn Riik	PUUVILJAD Pealinn Riik	SUHKUR Pealinn Riik	KAKAO Pealinn Riik	KOHV Pealinn Riik
PUUVILL Pealinn Riik	RIIDEESEMED Pealinn Riik	TEE Pealinn Riik	TINA Pealinn Riik	RIIS Pealinn Riik
MASINAD Pealinn Riik	KALA Pealinn Riik	KOOKOS Pealinn Riik	BRILJANDID Pealinn Riik	LIHA Pealinn Riik
MAAGAAS Pealinn Riik	BANAANID Pealinn Riik	KELLAD Pealinn Riik	PABER Pealinn Riik	MOERÕIVAD Pealinn Riik